

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

În an . . . . . 90 Lei
Pe jumătate . . . . . 45 Lei
În America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei, a doua și a treia oră 2 Lei.

Cum se rup pecetele...

Un preot ortodox cu săcurea în mână dăreamă o biserică românească unită.

Cu adevărat dureroase vremuri am ajuns să trăim astăzi în Ardeal. Când ar trebui să fim fericiți peste măsură că mila dumnezeiască și jertfa atâtor eroi cari au murit pe toate câmpurile de bătaie ale Europei ne-au dat o țară mare și frumoasă, în care nu ne mai poruncește nici unгурul, nici rusul, nici austriacul, noi ardelenii am început să ne ocărăm și să ne sfășiem pentru credință și pentru biserică! În loc să ne strângem în brațe ca frații dela aceeași mamă, cari, după o cruntă robie în jugul străinului, s'au văzut în sfârșit slobozi, noi, copiii fericitului Ardeal, parcă ne întoarcem la timpurile, când orbiți de calvini și de sârbi, ori de generali vieni ai Habsburgilor, ne scoteam ochii unii altora și ne pângăream și morții din morminte... Jalnică priveală!

Auzim aproape în fiecare zi cum, ba ici ba colo, ortodocșii îi batjocoresc pe frații lor uniți, îi iau în răs ori îi chiar amenință, zicându-le: de acum s'a isprăvit cu unăția voastră! În România mare voi uniții nu mai aveți loc și dacă vă mai trebuie unăție să vă duceți în țara ungurească... Ba și mai triste ocări se aud uneori, cu atât mai triste cu cât ele pornesc chiar dela preoți, dintre cari unii, pe lângă evanghelie, mai au în mâni și condeie de gazetari. Dăunăzi o foaie pentru popor vorbea despre biserică românească unită cu Roma mai rău ca despre o lege păgână. Și pe Atanasie, începătorul unirii, îl hulăia mai cumplit decât pe un făcător de rele...

Preotul cu săcurea...

După semne ca acestea nu este de mirat că au început să se întâmple în Ardeal și lucruri mai grozave. În părțile Geoagiului din județul Hunedoara, la puțină vreme după vizitația canonică a înalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului Bălanu dela Sibiu, în comuna Poiana, preotul ortodox Ioan Iancu, luând însuși săcurea în mână, s'a apucat cu alți oameni să strice biserică românească a

uniților, după ce au despoiat-o mai întâi de icoane, de prapori, de vasele sfinte de pe altar și chiar și de clopotul din turn. În aceleași părți ale Geoagiului, în comuna Cib, protopopul și preoții români uniți au fost alungați din sat cu înjurături și cu amenințări ca niște lotri. Iar în fruntea bătăușilor erau însuși primarul și învățătorul comunei. Ba spun rapoartele oficiale că chiar și primpretorul plasei Geoagiu, dl Jantea, s'a simțit dator să-i îndemne pe oameni să se lase de unire și să treacă la „religia statului”. Se spune de martori vrednici de credință, că secretarul comunei Poiana a amestecat în aceste îndemnuri și pe Maiestatea Sa Regele Ferdinand, care cică „însuși e ortodox” și e dorința sa să nu mai fie unăție!

Pecetele nu pot fi rupte.

Cine-ar fi crezut vreodată, că până la atâta să ajungă ațitările confesionale! În acest chip cred contrarii unirii că se vor putea rupe pecetele dela 1700, când strămoșii noștri s'au smuls de sub jugul calvinesc sub care gemeau până atunci și s'au alipit de Roma străbună?! Tare se mai înșală!

Așa a crezut că va stârpii pe uniți și sârbul Sofronie la 1760—61, cel care era plătit de Mitropolitul dela Carloveț și era sprijinit de calvinii unguri. Însă n'a putut —, ci mai vărtos s'a întărit unirea, iar Sofronie a fost spânzurat chiar de Rușii ortodocși pentru crime de rând.

Ori ce-a ajuns protopopul neunit Mihai Popovici dela Idicel din părțile Reghinului, care în anul 1775 intra în bisericile uniților și luând cuminecătura de pe altar o trântea pe jos în mijlocul poporului? Ori a câștigat neunirea vreun suflet prin sângele aceluia preot român unit care a fost tocat în cap în fața sfântului altar, pe când slujia liturghia îmbrăcat în toate hainele preoțești? Felonul lui stropit de sânge, care s'a păstrat multă vreme în mănăstirea

din Blaj, a fost un semn de întărire pentru cei ce aveau să sufere, ca martirii, bătăi și chiar moarte, pentru credința lor.

Dar să lăsăm istoria că prea triste și sfâșietoare întâmplări de vrăjmășie ne arată între frații de demult. Nu-i bine nici să mai pomenim de ele.

Trebuie să fie libertate.

Nu-i bine mai ales ca istoria aceea cruntă să se mai facă odată, astăzi, în veacul al 20-lea după Hristos, când nu auzi altă vorbă răsunând din margini la margini de lume, decât: *libertate și iarăși libertate!* Ori dacă-i libertate în lumea de azi, de ce n'ar putea uniții români să se închine lui Dumnezeu în bisericile în cari au apucat din părinți și de cari îi leagă un trecut de peste 200 de ani? Noi Românii de ce să ne ocărăm și să ne sfășiem unii pe alții ca tiranii, atunci când alte neamuri, cari sunt de câte 3—4 religii pot trăi în bună pace și frăție? Așa trăiesc Germanii, așa trăiesc Ungurii și așa trăiesc până și Francezii. La dânsii nu e întrebare de credință religioasă, ci e întrebare numai de fapte naționale și de dragoste de neam. Chiar și constituția, legea de temelie a țării noastre spune, că

biserica românească unită e tot așa de națională ca și cea ortodoxă.

Prin urmare de ce atâta silă împotriva Românilor uniți, cari au dovedit-o în trecutul lor că țin cu tot atâta înflăcărare la nația și la sângele românesc ca și Românii ortodocși?

Neamul românesc, încunjurat azi mai mult ca oricând de dușmani, de bolșevici, de bulgari, de unguri și de alți ticăloși pânditori în întunec, nu poate să se mistuiască în lupte religioase și confesionale. Ci mai ales trebuie să fie una în simțămintele românești, făcând zid de apărare împotriva răilor dinafară și din lăuntru cari sapă la temelie țării și vreau s'o piardă. Însă prin hulirea Românilor uniți și prin fapte ca a popii Iancu din Poiana de

pe valea Geoagiului, România noastră scumpă nu se întărește, ci se slăbește și se face de râs.

Nu ne îndoim nici o clipă, că celea ce s'au întâmplat la Cib și la Poiana au fost numai triste uitări de sine ale unor conducători orbiți de patimă și că țara noastră românească va ști să fie o mamă bună pentru toți Românii, și ortodocși și uniți. Iar vinovații dela Cib și Poiana trebuie să-și primească pedepsele de cari s'au făcut vrednici într'un stat, unde libertatea e vorbă sfântă.

Așa să fie!

I. Târnava.

Cum stă lumea și țara.

In politică e liniște.

E vara în toi și politica s'a dat par'că și ea odihnei. Frământările dintre partide s'au mai curmat. Oamenii politici vărează pe la scâlzi, iar d. miniștrii încă s'au dus care în străinătate, care pe la ale sale. Au mai rămas la București doar' atâția ca să nu aibă cârma țării împiedecare.

Generalul Averescu se laudă că după liberali va lua iar dânsul frânele țării. Și lauda e bună la ceva, însă până la adecă cine știe ce se va mai alege. Abia la toamnă se va vedea spre cine înclină cumpăna.

Ceialalți conducători de partide nu mai prea fac vâlvă deocamdată, ci tac mulcom și așteaptă toamna.

În unele părți ale țării se arată semne că bolșevicii și-au strecurat la noi tăciunari de-ai lor, cari caută să facă rele. Unii ca aceștia dau foc la fabrici de-ale statului, iau șinele de pe sub trenuri și se trudesc să tragă în partea lor pe cei slabi de înger. Ei nu găesc însă suflete românești cari să se lase amețite de planurile ticăloase ale bolșevicilor. Află însă ascultare printre Rușii răsleți din Basarabia și printre Bulgarii din Cadrilater, ca la Bazargic. Dar nici polițiile românești nu dorm, ci cum îi miroasă, îi și toarnă la gherlă. Mai mult: ca gândurile răsturnătoare ale comuniștilor să nu poată prinde rădăcini și în țara noastră, s'a declarat starea de asediu, adecă rânduilele judecării de război. Orice mișcare în potruva țării și a constituției cad numai decăt în mâna judecătorilor militare, ca în vremea războiului. Iar cătănia nu știe de glumă. Nu se mai pot ținea nici un fel de adunări fără știrea comandelor militare. Nici 5 oameni nu mai pot fi împreună la sfat.

Și e bine așa. Ca să nu-și mai poată întinde bolșevicii ghiarele peste granițele noastre. Fericească-se pe ei înșiși, acasă, în Rusia lor.

In lumea largă.

Noutăți sunt destule, că pământu-mare și omenirea e ca un furnicar veșnic neodihnit.

Dela sfatul din Londra vin vești bune. La vedere, țările celea mari par a fi pe calea de împăcare. Francezii au de gând să iasă din Germania și să sloboadă Rulul. Americanii învart mai bine șuruburile. Ei se arată prietonii țărilor din Europa, dar în adâncul sufletului lor nu se gândesc decăt la cămătărie.

Rușii în multe părți se păpădesc de foamete, dar conducătorii bolșevicilor tot nu se ostoie. Ei au de gând să aprindă Balcanii, ca să poată ajunge la Tarigrad, visul cel vechiu al țarilor. Trimit bani, arme și muniții în Bulgaria ca s'o bolșevizeze, nădăjduind ca deaceo să arunce scanteile părjolului și spre alte țări. Ghiara bolșevică s'a întins chiar și până în Persia, omorând acolo pe consulul englez. O simt și Turcii la Constantinopol, unde bolșevicii au reușit să-și cuibărească nește agenți primejdioși.

Sârbi au guvern nou, dar comuniștii încep a le face și lor zile amare, ca Bulgarilor.

Grecii sunt într'o necurmată frământare lăuntrică. La ei guvernele nu au decăt foarte scurtă viață, le schimbă ca pe cămăși. Abia apucă un guvern să se așeze la cârmă și e alungat ca să vie altul. Grecii așa au lost todeauna: popor neodihnit care azi face una, mâne strică și începe din nou aceeaș treabă. Popor fără cap și fără rânduială.

În aceeaș vreme Grecii se hărțuiesc însă cu bulgarii pe la graniți și se ucid ca păgânii. De curând granițerii greci au ucis 19 țărani bulgari și de aici dușmănie și încurcături.

În Brazilia din America au fost de curând răscoale împotriva guvernului. Revoluționarii au reușit să cuprindă unele orașe, dar trupele credincioase guvernului i-au încunjurat și i-au rupt cu infometarea.

Germanii fac pe prostul; azi plătesc, mâne iar declară că nu plătesc despăgubirile de război. Speculează. În parlamentul lor se ceartă, dar pe subț ascuns sunt una și se gândesc cum să reinvie vechea lor putere fudulă. Mulți ingineri de-ai Nemților au împânzit Rusia și îi învață pe bolșevici cum să fabrice arme și gazuri omoritoare, ba și sămânțuri de boli, că sperează dela bolșevici un nou război al lumii, din care ei, Germanii, să iasă mai bine ca în războiul din urmă. Așa-i Neamțul: toată lumea să piară numai el să trăiască și să câștige. Pentru asta se unește și cu încornoratul.

„Asociațiunea” în jurul Blajului.

Duminecă în 3 Iulie d.ii profesori dela Blaj Iuliu Maior și Ioan Popu-Câmpeanul au ținut prelegeri populare în comunele Jidveiu și Sântămărie din jud. Târnava mică. La Jidveiu au sosit înainte de prânz, și cum Jidveiu este numai filie și numai tot la trei săptămâni le vine preotul din Sântămărie, dl. profesor Maior a slujit sfânta liturgie și le-a predicat talmăcindu-le credincioșilor sfânta evanghelie. Apoi s'au dus în școală, unde era de față întreg poporul. Păr. Oros din Sânbenedic a deschis adunarea, arătând ce urmărește „Asociațiunea” și a dat cuvântul profesorului Ioan Popu-Câmpeanul, care a vorbit despre plantele de leac, apoi profesorului Iuliu Maior, care a vorbit despre creșterea copiilor până la vârsta de un an.

După prânz au mers în comuna Sântămărie, unde poporul îi aștepta la biserică. Vecernia a slujit-o profesorul Iuliu Maior, iar după vecernie s'au ținut prelegeri în școală, tot ca la Jidveiu, cu deosebirea, că profesorul Maior a vorbit de astădată despre boala uscată, oftica sau tuberculoza.

În amândouă comunele țărani au ascultat cu mare băgare de seamă sfaturile profesorilor de la Blaj.

Grăunțe sufletești.

I. Prudința.

Dupăcum am arătat mai înainte virtutea stă într'aceea că voim să facem binele, adecă ceea ce este pe voia lui Dumnezeu. Pentru că să o facem însă aceasta trebuie înainte de toate să cunoaștem, ce este bun într'adevăr și ce mijloc trebuie să întrebuițăm pentru că să ajungem la aceasta, și apoi trebuie să și facem binele. Aceasta însă nu este altceva decăt prudență sau înțelepciune. Ce ce n-are prudență, se înșală foarte ușor, asemenea copilului fără de minte, care văzând o sticlă solipitoare crede că este piatră scumpă.

Să nu credeți însă că numai copiii se înșală ușor. Câți și mai câți oameni mari sunt, cari își propun să ajungă scopul cutare, în nădejdea că atunci vor fi fericiți, și când colu nu-și dau seama, că acela este un lucru, care nu este pe placul lui Dumnezeu. Ceea ce este împotriva voinței lui Dumnezeu, ceea ce ne desparte de scopul nostru care este Dumnezeu, nu ne poate feri niciodată.

Sfânta Elisabeta, soția unui domnitor din Turingia, a trăit în veacul al treisprezecelea după nașterea lui Hristos. În anul 1224 era o foamete mare în Germania și această femeie a scăpat peste 900 de săraci dela moartea sigură, de aceea a și fost numită „mama săracilor”. Prețul bucatelor a început anume să crească într'un mod îngrozitor, și atunci vistiernicul a venit la Elisabeta și i-a zis: „Maestate, a sosit vremea, să adunăm o avere foarte mare din prețul bucatelor”. Sfânta Elisabeta însă îi răspunse: „Cu adevărat a sosit vremea, să adunăm o comoară foarte mare — pentru împărăția cerurilor”. Apoi a poruncit vistiernicului, să vândă bucatele tot așa de ieftin ca și până atunci, iară săracilor să-le împărțească în cinste.

Și domnițoarea și vistiernicul au fost în cazul acesta prudenți; domnițoarea a avut însă prudență creștinească, fiindcă ea s'a gândit la bunurile sufleteste, pecând vistiernicul a avut prudență lumească, fiindcă s'a gândit la bunurile lumii acesteia. Zice însă sf. apostol Pavel: „Că înțelepciunea lumii acesteia nebunie este la Dumnezeu”. (I. Cor. 3, 19).

Omul cu adevărat prudent are așadar pururea în vedere scopul său, care este fericirea cerească. Prudent sau înțelept este șarpele care privește pururea în depărtare și, când este în primejdie, își ascunde înainte de toate capul lăsându-și, dacă n'are încătrău, trupul pradă dușmanului. Așa trebuie să facem și noi: să ne gândim pururea numai la ținta noastră din urmă și să ne jertfim toate cele pământești pentru că să câștigăm pe Hristos, care este capul nostru. De aceea ne și poruncește Domnul: „Fiți înțelepți ca șerpii” (Matei 10, 16).

Prudent este pescarul, care vâra în unghit cea mai aleasă mâncare a peștilor și apoi se ascunde și așteaptă până bagă de seamă că vre-un pește a început să se atingă de unghit. Prudent este prințatorul de pasări, care cântând din ascunziș asemenea pasărilor le înșală și apoi le prinde. Tot așa de prudenți au fost și unii sfinți, cari știau să folosească cele mai minunate mijloace pentru mântuirea sufletelor. Un preot din Franța, pe vremea mării revoluțiuni, s'a tot gândit, cum să poată el împărți

cele sfinte pe bieții oameni nevinovați, închiși în temnițe. S'a îmbrăcat deci în haine de brutar, și luând o coșarcă de cornuri și franzele în mână, a cerut să fie lăsat în temniță, pentru a să vândă celor închiși franzele. Ajunându-se între prizonieri le-a spus că este preot și cine dorește se poate spovedi și cumineca. În forma aceasta el a mântuit pe sute de creștini dela moartea păcatului. Tot asemenea a făcut călugărul iesuit Schacht, care vindea cluce de șoareci în Suedia și umbla din casă în casă mângâind pe catolicii din aceea țară, spovedindu-i și cuminecându-i, fiindcă era lege pe atunci, ca nici un preot catolic să nu-și pună piciorul în cea țară.

Tot așa de prudent s'a dovedit și sf. Pavel în Athena, unde văzând el o tablă cu scrișoarea „Dumnezeului celui necunoscut“, a început să le predice Athenienilor despre acest Dumnezeu, propovăduindu-le învățătura lui Hristos.

Prudinta este așadar o virtute de foarte mare însemnătate, de aceea o și numește sf. Toma de Aquino ochiul sufletului. Fără ochi omul nu poate să afle calea, fără prudintă nu poate afla calea spre ceriuri.

Părintele Iuliu.

Primejdia bolșevismului.

De o vreme încoace bolșevicii ruși fac tot ce le stă în putință pentru a să turbure lumea întreagă. S'ar părea că în Rusia, unde atâtă lume moare de foame și acuma, conducătorii nefericitului popor nu-și bat capul cu altceva, decât ca să tragă în prăpastie și alte națiuni.

Și dacă ar întrebuința mijloace cinștite, nu ne-ar dura capul. Poporul nostru s'a dovedit foarte înțelept și cuminte nu numai în tot cursul războiului ci și în vremea revoluției din 1918. Bolșevicii însă fac tot felul de grozăvii. Umblă să ne prăpădească muniția, puștile și tunurile, dovadă marea explozie dela Cotroceni. Să ne înstrăineze poporul, dovadă oamenii lor cari mișună în toată țara, dar mai cu seamă în Basarabia. Să ne ia din mână comerțul și industria, de aceea jidovii dela noi — că bolșevismul îl conduc jidovii, ca Lenin și Kun Bela — se îngrijesc cu tot prețul ca numai în mâinile lor să meargă banii. Astfel purcează, cred ei, că într-o bună zi vor putea să ne atace cu armata lor de 8 milioane și să ne nimicească.

Dar nu numai pe noi, ci și pe celelalte țări și-au pus ei ochii. Deocamdată lucră din răzputeri în învecinata Bulgaria, ba chiar și în Grecia și Serbia. Bulgarii nu mai știu ce să se facă și încep a cere ajutorul țărilor vecine împotriva bolșevicilor din țara lor. În Grecia duhul bolșevic a început să intre în rândurile armatei. În Sârbia bolșevicii au voit să omoare pe regele Alexandru și pe fostul ministru-președinte Passici.

Basarabia noastră mai cu seamă este bătută de boala bolșevismului, sora noastră Basarabia, unde aproape în fiecare oraș se descoper conșurații bolșevice. Săptămâna trecută bolșevicii au luat cuiele dela șinele căii ferate ce duc dela București la Iași în apropiere de pădurea Piciorul Lupului, la 5 kilometri depărtare de tunelul Bărnovei, după ce au îmbătut pe cei doi acari. Trecând apoi pe acolo trenul expres a ieșit din șine locomotiva și câteva vagoane s'au răsturnat. S'a descoperit mai târziu, că bolșevicii n-au voit să nefericesscă trenul expres, ci un tren de munițiuni care avea să treacă după expres. — De altă parte cetim, că învățații din Rusia cresc în lucrătoarele lor pricinuitoare de ai boalelor (bacili), pe cari au de gând să-i a-

runce în caz de războiu în fântânile și râurile noastre pentru a să ne omoare.

Văzând guvernul nostru acestea a decretat stare de asediu în toată țara, ceea ce înseamnă, că toți aceia cari vor îndrăzni să lucre împotriva țării, a regelui și a legilor vor fi pedepsiți de judecătorile militare și încă mult mai aspru decât pedepsesc legile civile. De altă parte a disolvat (răspit) toate societățile comuniste din țară.

Să fim deci cu ochii în patru și să arătăm jandarmeriei pe toți străinii, cari umblă prin satele noastre. Cei mai mulți sunt șpioni bolșevici.

Știrile Săptămânei.

Să nu uităm iubiții noștri cetitori că suntem în jumătatea a doua a anului, deci toți aceia cari n'au plătit abonamentul decât pe șase luni, sunt rugați cu stăruință să-și înnoiască abonamentele. Asemenea rugăm pe toți cei în restanță cu plata, să ne trimită banii cu cari ne datoresc. Gazeta are chifeltuieli mari și noi n'avem altă nădejde decât în bănișorii de abonament.

Prețul gazetei este:

Pe un an . . . . . 90 Lei.
Pe o jumătate . . . . . 45 Lei.
Pe trei luni . . . . . 25 Lei.

Administrația gazetei: „UNIREA POPORULUI“.

Dărâmarea bisericii din Poiana. Știrile privitoare la dărâmarea bisericii din Poiana și la cele ce s'au petrecut în Cib le-am luat din foaia oficială a episcopiei din Lugoj: „Sionul Românesc“ Nr. 1 din 14—16 Aug. 1924.

M. Sa Regina Maria a României și-a serbat Luni în 4 August ziua numelui. Cu acest prilej întreagă țara a sărbătorit și I-a poftit ani mulți și fericiți.

Noi nu credem să mai fie în lume vre-o regină, pe care să o iubească poporul său, precum o iubim noi pe scumpă noastră Regină.

Durerile Ei sunt durerile noastre, bucuriile Ei sunt bucuriile noastre.

Să ni-o țină deci Dumnezeu întru mulți mulți și fericiți ani, dimpreună cu Regele țăranilor și cu întreaga Familia Lor Domnitoare, spre fericirea țării și a întreg neamului românesc!

O piidă minunată. La Amsterdam, în capitala Olandei, s'a ținut de curând conșrul euharistic. Sub aceasta este de a se înțelege adunarea a o mulțime de creștini catolici din toată lumea, pentru a da cinștea cuvenită Mântuitorului nostru Isus Hristos, care se ascunde pe sfintele noastre altare sub forma pâneli și a vinului. La acest conșrul euharistic trimisul Papei dela Roma cardinalul Van Rossum a slujit sfânta liturgie sub cerul liber, un cor de 3 mii de copii a dat răspunșoriile și 25 de mii de copii au primit sfânta cuminecătură.

Ape mari în China. În China, țară depărtată și mare spre răsărit, de o vreme încoace ploile nu mai încetează, așa că toate râurile au început a se revărșa. Peste 2 milioane de oameni au rămas fără adăpost și 10 mii de sate sunt sub apă.

O mare bogăție a noastră. Nu ne putem da seamă, câte bogății are țara noastră și cât de fericiți am putea fi, dacă ar fi o rânduală mai bună în țară. Ca să se vadă cât pește este numai în Dunăre și-n bălțile de pe lângă acest mare râu, lăsăm să vorbească numerii:

Din 1 Ianuarie până la 20 Iunie a anului acestuia s'a pescuit 4 milioane 786 mii 605 kgr. pește, cu 639 mii 269 kgr. mai mult decât în aceeaș parte a anului trecut. Partea pescarilor din vânzarea peștilor a fost de 37 milioane 937 mii de lei, cu 8 milioane 672 mii mai

mult decât în anul trecut. Partea statului a fost de 16 milioane 511 mii 570 lei, cu 5 milioane 127 mii 212 lei mai mult decât anul trecut.

Și să nu ne uităm de ceea ce a zis mai dăunzi un mare învățat francez, că dacă statul nostru s'ar pune pe lucru în 30 de ani și-ar putea plăti toate datoriile câte le are numai din pește.

Logodnă. D-l Dr. Vasile Desmireanu laureatul Univ. din Roma, prof. conf. la Universitatea din Cluj. Fac. științelor matematice și D-șoara Olga Natalizi din Roma logodiți. — Le trimitem felicitările noastre.

Câți jandarmi români au omorât bolșevicii de 6 ani încoace în Basarabia. Se știe, că nicăiri în România bolșevicii nu sunt mai la largul lor ca în nenorocita noastră soră Basarabia, unde ei lucră grozav împotriva țării noastre și de multeori ajutați chiar și de români; ne omoară copiii, pe păzitorii ordinei, cari sunt jandarmii.

Ziaristul Dr. I. Duscian dela ziarul „Universul“ din București arată, că dela înființarea jandarmeriei în Basarabia bolșevicii au omorât nu mai puțini de 140 jandarmi români, toți copii de săteni, și-i înșiră pe toți cu numele, cu rangul pe care l-au avut și cu ziua omorului.

† Protopopul Ioan Pop din Morlaca. Săptămâna trecută a încetat din viață protopopul unit Ioan Pop din Morlaca, un preot de seamă și naționalist înfocat, președintele partidului național român din județul Cojocna. La înmormântare a luat parte ca trimis al I. P. S. Sale Mitropolitului Vasile Păr. canonic Dr. Iuliu Florian. — Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească!

A apărut: „Cărțile bunului creștin“ Nr. 1: **Despre păcat, gânduri, sfaturi și povețe îndreptate către creștinii zilelor noastre de Iuliu Maior. Blaj, 1924.** Se află de vânzare la Librăria Seminarului teologic din Blaj pentru prețul de 5 lei.

La ce duce desfrânarea. În Sătmar conducătorul scaunului orfanal era un anumit Tankotzi Bela, fiul unor părinți nobili și cu stare bună. Acesta s'a însurat cu o fată bogată, averea căreia după ce a bătut-o în pinteni, i-a dat drumul și a început să-și petreacă cu altele. Și înainte de însurăție și-a petrecut viața tot în petreceri și destrăbări, pentru că îi da mâna, iară părinții nu-i respingeau nici o cerere de bani. De curând a moștenit și întreagă averea părinților și a cheltuit-o în câțiva ani. Dedat cu viața aceasta a început să se atingă de banii copiilor orfani și să chefuliască într'una.

Intr'o bună zi un orfan din Cehoslovacia, ajuns la vârsta de 24 de ani, a venit la Sătmar, ca să-și ceară dela scaunul orfanal averea sa de 80 de mii de lei. Tankotzi însă n-a avut de unde să-i dea și văzându-se îndatorat până la suma de 200 mii de lei, s'a hotărât să se predea judecătorilor, spunându-le că a furat 200 mii de lei. Bineînțeles că judecătorii l-au deținut și acuma Tankotzi are vreme să se gândească asupra deșărtăciunii lumii acesteia.

Ucigaș în vârstă de nouă ani. Băiatul Ion Rotaru, în vârstă de nouă ani, din Chișinău a schingiuit și a spânzurat apoi pe copilașul Teodosie Telinski, de un an și șase luni. Ucigașul apoi a fugit, a doua zi a fost însă prins.

Intrebat cum a putut făptui așa ceva, a spus, că lui de mult îi place să omoare câni și mățe și tot felul de animale și că văzându-l pe copilașul Teodosie i-a venit pofta să-l omoare și pe el. Ucigașul e din părinți bețivi și un frate al său mai mare a înfundat până acuma mai de multeori pușcăriile. Intreg orașul a rămas mișcat și adânc îndurerat de această faptă a unui copil de abia nouă ani.

Cunoștințe folositoare.

Tutunul.

Nu este colț pe fața pământului, unde să nu se fumeze. Despre omul care nu fumează se zice, că nu-i bărbat. Iar femeile se țin făloase dacă pot să fumeze.

La fumat se întrebuințează *frunze de tutun*. Tutunul este o plantă străină. A fost adusă la noi din America, înainte de aceasta cu vre-o trei veacuri și jumătate (anul 1558). Mai întâi au adus tutun în Portugalia. De aici ambasadorul *Ioan Nicot* a trimis semință și în Franța. Repede s'a lăfit și în alte țări. Azi nu-i țară europeană, în care să nu se cultive tutunul.

Invățajii numesc tutunul *Nicotiana*, după numele lui Ioan Nicot, care mai întâi la cultivat în grădina s'a.

Sunt cu totul vre-o cincizeci de specii de tutun. La noi se cultivă numai trei specii și anume *Tutunul țigănesc* (*Nicotiana rustica*), cu frunzele ovale și florile galbene-verzui în formă de tub cu cinci colțșori; *tutunul comun* (*Nicotiana tabacum*), cu frunzele lungi ca o lance, fără codiță iar florile roșii în formă de pânză umflată puțin la gât; *tutunul turcesc* (*Nicotiana latissima*) cu frunzele mari și ovale.

Cristofor Columb a văzut mai întâi fumând pe indienii din America. Grecul Herodot din vremea veche, ne spune că Scii încă fumau. Asemenea fumau și Celții și Tracii. În Europa, au început să fumeze mai întâi, pe la anul 1585 în Spania și Portugalia.

Forma cea mai veche, în care se fuma tutunul a fost *țigara*. Indienii din America încă fumau țigări, pe cari le numeau *tabaco*. De aici și numirea de tabac, ce se mai dă tutunului. În Europa cea dintâi țigări le-a pregătit Schöttman din Hamburg pe la anul 1788.

Pe lângă țigări, tutunul se mai fumează și din *pipe*. În mormintele vechi ale indienilor s'au găsit multe pipe. Forma pipelor este felurită. Iar creștăturile și podoabele de pe pipe sunt foarte frumoase. Azi obiceiul fumatului din pipe se părăsește. Se fumează mai mult cu *țigaret*. Întrebuințarea țigaretelor a început numai prin jumătatea a doua a veacului trecut.

La începutul veacului al șeptesprezecelea fumatul era lăfit în celea mai multe țări. În Germania, Friedric Vilhelm a format așa numitul *Tabakskollegium*, unde veniau și fumau toți favoriții împăratului. Aceia, cari nu fumau, trebuia să țină cel puțin câte o pipă în gură.

În Franța fumatul a devenit așa de obișnuit, că bărbații și femeile fumau chiar și în biserică.

De aceea abuzul acesta a trebuit să fie împiedecat în ceva chip. Cărmuitorii țării au încercat să oprească fumatul prin lege, croind pedepse mari asupra fumătorilor. Așa în Rusia acela care fuma îi tăiau nasul, iar în Turcia îi trăgeau țeva pipei prin nas. Papa Urban VIII la anul 1624 afurisește pe toți fumătorii. Legile ardeleni din 1683, 1689 și 1697 încă opresc fumatul.

Pe lângă orice opreliște, oamenii totuși nu s'au lăsat de fumat. Și cărmuitorii țării s'au văzut siliți să îngăduie fumatul. Au pus însă dări mari pe tutun și au declarat tutunul de *monopol* al statului. Numai statul are drept să cultive, să fabrice, să vândă și să importeze tutun. Oamenii singuratici pot cultiva tutun numai cu îngăduința Regiei Monopolurilor Statului.

În România, tutunul a fost declarat monopol al statului prin legea din 5 Decembrie 1864. În 27 Ianuarie 1867 aceasta lege a fost retrasă. Prin legea din 3 Februarie 1872 a fost

înființat din nou monopolul tutunului. Legea care astăzi e în vigoare, e cea din 28 Februarie 1887.

Pentru ca tutunul să se poată fuma, trebuie pregătit. Frunzele se uscă la aer. Se pun în grămezi să dospească (fermenteze). Prin dospire ieau o aroamă mai puternică. Apoi se înmoaie într'un amestec de sirop, esență de stafide și felurite săruri. Se uscă din nou și se răsucesc în suluri. Se taie în fire pentru țigaret sau pentru țigări de foi.

Tutunul conține un venin puternic, numit *nicotină*. Acest venin când e proaspăt n'are culoare. Dacă se învechește se îngălbinește mai apoi se înegrește. E cleios. Se dizolvă în spirt, eter și benzină. Un picur de nicotină pus pe limba unui câine, îl omoară numai decăt.

Într'o poveste arabă se spune, că pe Mohamed l-a mușcat o viperă. Mohamed a supt cu buzele veninul din rană și la scuipat. În locul unde a scuipat a crescut o buruiană: tutunul, în care este amestecat sângele lui Mohamed, cu veninul viperei.

Tăria tutunului vine și de la cantitatea de nicotină ce cuprinde (0.1—6%).

Fumatul aduce turburării în corpul omului. Slăbește memoria, aduce amețeală și tremurarea mâinilor. Strică gura și gingiile. Inflamează fundul gurii și gâtul de unde vine și o răgușală și o tusă continuă. Pofta de mâncare încă se strică prin fumat și se îngreunează și mistuirea. Fumătorii simțesc bătaii mari de inimă și dureri în dreptul inimii.

De aceea are drept Balzac, când zice că „tutunul nimicește corpul, atacă mintea și îndobitocește națiunile“.

Ion Popu-Câmpeanu.

Poșta gazetei.

Romul Sas, cantor, Borchis. Până la sfârșitul anului mai aveți de plătit Lei 65.

D-lui G. I. G. Arad. Articoli neiscoliți nu publică nici un ziar din lume, deci nici noi. Binevoii a ne scrie cine sunteți și atunci poate să publicăm o parte din cele scrise de D-voastre, în întregime însă la nici o întâmplare, fiind din cale afară prea lung articolul.

D-lui Radu Sbiera, prof. univ. Cernăuți. Rezoluțiile aduse în adunările din 22 și 27 Iulie nu le putem publica, fiind prea lungi și neinteresând pe cetitorii noștri țărani.

D-lui I. T. în Pânade. Am primit scrisoarea D-Tale și am aflat cu multă durere despre cele scrise de D-Ta. Ca să publicăm însă întâmplarea aceasta în gazetă, nu face și ți-ai mai aprinde și paie în cap. Mai bine e, dacă faci arătare și părăști. Numai să ai martori de ajuns și vrednici de credință.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Convocare.

D-nii acționari ai soc. comer. »Teacana« din Teaca prin aceasta sunt rugați a-se prezenta la adunarea *extraordinară*, care se va ține în Teaca (localul hotelului Gross) la 18 August a. c. 1 oară p. m.

D-nii acționari sunt rugați cu înzistență a se prezenta la această adunare, unde se vor petrața lucruri de mare însemnătate pentru societatea noastră.

Programul adunării e tot cel publicat pentru I a adunare generală.

Teaca, la 2 August 1924.

Direcțiunea.

Cețiți și răspândiți:

„Unirea Poporului!“

Nr. 150.

execuțional 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc cunoștința publică în senzul legii, articolul L. din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 1 cumcă lucrurile următoare: 2 mănze și 2 jani cari în urma deciziei Nr. 1144/2 din an. 1923 al judecătorei de ocol din Blaj s'au executat în Roșia de Săcaș în favorul executorului Ștefan Nyergeș repr. prin avocatul Dr. Ion Bianu împotriva execuțiilor din comuna Roșia de Săcaș, pentru încassarea capitalului de 180,000 Lei — bani și acces prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 13,000 Lei, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe bază deciziei Nr. G 246—1924 al judecătorei de ocol din Blaj, se fixează termenul pe 30 August anul 1924 la orele 11 a. m. în comuna Roșia de Săcaș și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii LX din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încassat face 180,000 Lei — bani capital, dobânzile cu 5% socotind din 16/VI 1923, iar speșele până acum staverite de 741 Lei 50 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului XLI din 1908 § 20.

Dat în Blaj la 18 Iulie 1924. *Nicolae Barin*, executor judecătoresc de ocol. 78 1-1

Iconostase nouă

și icoane pentru 3 iconostase complete, foarte ieftine, pictate artistic pe pânză și pe lemn, în stil curat bizantin (după datina bisericilor răsăritene) cu auritură veritabilă, se pot comanda ori cumpăra în Blaj. Nu pierdeți această ocazie minunată.

Doritorii vor scrie la Administrația gazetei „Unirea Poporului“ în Blaj. □ □ □

(81) 1-?